

Разбира се, самата училищна система с традиционния си характер, с развитието на училища в ромските квартали е далеч от идеята за благоприятна среда за учене и личностно развитие или за установяване на благоприятни за развитието на децата отношения между родители и възпитатели.

В самата ромска общност настъпват разслоения – за част от родителите, които имат постоянна работа и са интегрирани до известна степен в обществото, образованието става нещо необходимо (въпреки че и те проявяват голяма част от горните характеристики)

Част от ромското население е изключително мобилна (и в рамките на страната и извън нея) и започва да разбира необходимостта от образование за децата.

Все пак мнозинството от ромите са безучастни към образователните проблеми на децата си и **стоварват грижата за образование върху жената**. Това е така, защото жената най-често е у дома и може да упражнява някакъв контрол. Децата обикновено са в училище до 10-12 годишна възраст. Голяма част от ромските семейства са формално или на практика с един родител. Разбира се, жените-роми са също в мнозинството си без или с минимален образователен ценз и без отношение към училищната среда.

* * *

Децата

На практика често те са формално най-образованият член на семейството и е естествено да отсъства контрол върху образователното им развитие. Отсъствието на връзка родител – учители означава, че учителят не може да ползва родителския авторитет и подкрепя при работата с децата в клас, а за неграмотния родител също е невъзможно позоваването на учителския авторитет.

В това особено образователно пространство детето може да **разработи своя стратегия за поведение но тя не е стратегия на училищно развитие, а по-скоро на преживяване, на преминаване през училището с минимални усилия**. Училището не е място за сериозна социализация към по-широкото общество. То е първата институция на обществото, но тъй като в повечето случаи училището е ромско, детето на практика остава в собствената етническа среда. Единствено чужди в тази среда са учителите. Все пак в